

VALLS DES DEL TOMB DEL BALCÓ

Josep Moncunill i Cirac

Els vallencs que ja passem dels vuitanta anys tenim molts motius per sentir-nos satisfets de com hem vist canviar la ciutat des de l'any 1925 fins a l'actualitat, especialment els vint-i-cinc últims anys, en els quals han aflorat els esforços de les generacions dels quaranta als vuitanta, gràcies al dinamisme dels seus responsables. Són molts els temes que es poden assenyalar com a esdeveniments importants i transcendents que anomeno tot seguit: l'ampliació i adequació del Pio Hospital, les construccions del pont del Fornàs i de la Fraternal, l'ampliació del polígon industrial, l'adquisició dels edificis de Ca Creus i Starpan, l'adquisició i urbanització del Mas Miquel, la construcció i enjardinament de diverses rotondes, la restauració dels campanars i del temple de Sant Joan, etc.

Però hi ha un tema que no té lloc concret ni punt determinat que vull comentar i remarcar per fer sentir el que els de la nostra edat visquérem i que, entre molts, hem canviat. Vull referir-me a l'aspecte urbanístic, de construcció del que és "materialment" la ciutat. Des del 1925 fins al 1942 del segle passat, gairebé no es construïa una casa nova. Cal recordar que un grup d'obriers i paletes sense feina emprengué en els anys trenta la construcció d'una casa unifamiliar i la finançaren venent números per sortejar-la una vegada acabada (encara es pot veure al carrer del Bisbe Palau). L'arquitecte municipal deia que durant molts anys no va veure que es presentés cap projecte d'edificació nou.

Els que teníem afició a la fotografia i volíem fer una vista de Valls, anàvem al Tomb del Balcó i entremig de branques d'ametllers florits retratàvem el perfil de la ciutat, en què es destacava el quarter, l'arxiprestal, l'estació del tren, unes quantes xemeneies industrials sense fum i una immensitat de mitges teulades i de golfes velles on, generalment, hi havia gàbies per a unes gallines o conills. Malgrat els ametllers, quedava sempre una foto amb aspecte tristoi i decadent sense preveure-s'hi canvis ni inicis de ressorgiment.

Pels anys 1940-50 va començar a canviar. Veiérem com, amb molts esforços, es construïren els barris de l'Albada, la Fraternal, la Xamora, Sant Josep Obrer, cases de Brúnel, Pisos Clois, Verge de la Candela, Santa Magdalena, Colla Vella, etc. S'obrien carrers nous i s'edificaven cases de pisos i, en els anys seixanta, vingué el més extraordinari per a la ciutat: el planejament, l'aprovació i el desenvolupament del millor polígon industrial de Catalunya en aquell moment i que, acompanyat d'una escola de formació professional que complementava el polígon, donava un nodrit nombre de personal qualificat. Tot això motivà la instal·lació de moltes indústries que van afavorir Valls i la comarca.

Des de llavors, el creixement urbanístic i de construcció ha estat tan espectacular que ens deixa bocabadats a tots els que passem dels vuitanta anys i, crec que també, als que només en tenen divuit, amb la satisfacció que podem fer fotos d'un Valls modern, ple de vitalitat, sense necessitat d'anar al Tomb del Balcó per aprofitar els ametllers florits per fer la foto representativa del creixement de Valls.

Esperem que el ritme de creixement que es dona a la nostra ciutat sigui modern, racional, ben pensat i equilibrat, de manera que augmenti la qualitat de vida dels vallencs.

El creixement urbanístic i de construcció ha estat tan espectacular que ens deixa bocabadats a tots els que passem dels vuitanta anys i, crec que també, als que només en tenen divuit. (Foto cedida per l'autor)